

REGERINGEN

Regeringsbeslut

III:5

2010-03-04

S2010/2053/HS

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag att utbetala bidrag för inrättande av regionala cancercentrum

Regeringens beslut

Socialstyrelsen ges i uppdrag att efter utlysning betala ut totalt 24 000 000 kronor för inrättandet av högst sex regionala cancercentrum (RCC). Medlen ska utbetalas efter ansökan från de landsting som avser samverka inom respektive RCC eller från landstingens samverkansorgan. Socialstyrelsen ska ange de villkor som ska vara uppfyllda för att få del av medlen. Medlen ska utbetalas senast den 1 juli 2010.

För detta ändamål får Socialstyrelsen disponera 24 000 000 kronor från anslaget 1:6 Bidrag till hälso- och sjukvård, anslagspost 1 Säkrare och effektivare hälso- och sjukvård.

Vid uppdragets genomförande ska Socialstyrelsen samråda med regeringens nationella cancersamordnare och andra som myndigheten bedömer lämpliga.

Socialstyrelsen ska redovisa uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 1 september 2010.

Bakgrund

Utredningen en nationell cancerstrategi i framtiden (S 2007:10) (dir. 2007:10) lämnade i betänkandet En nationell cancerstrategi för framtiden (SOU 2009:11) förslag till en strategi för den framtida cancervården, med inriktning på bl.a. förebyggande arbete, tidig upptäckt, diagnostik, behandling, palliativ vård, kunskapsbildning och kunskapsspridning. Utredningen föreslog bl.a. att samlade cancerverk-samheter i form av regionala cancercentrum (RCC) bör utvecklas. Betänkandet har remitterats.

Mot bakgrund av förslagen i betänkandet har regeringen vidtagit flera åtgärder. Genom regeringens beslut den 5 november 2009 utsågs Kjell Asplund till nationell cancersamordnare med uppdraget att samordna processen och främja utvecklingen av RCC. Cancersamordnarens uppdrag löper till den 15 januari 2011 och samordnaren ska bl.a. utgöra en samtalspartner till och samordna diskussioner mellan företrädare för sjukvårdshuvudmännen, universitet, myndigheter och andra berörda parter, såsom patientorganisationer.

Den 17 december 2009 träffade staten och Sveriges Kommuner och Landsting en överenskommelse om utvecklingsarbete inom ramen för cancerstrategin år 2010. Syftet med överenskommelsen är att genom riktade satsningar, i samförstånd mellan staten och huvudmännen, stimulera olika former av utvecklingsarbete i hälso- och sjukvården inom cancerområdet. Regeringen har därutöver beslutat flera uppdrag på området, bl.a. till Statens folkhälsoinstitut att genomföra särskilda åtgärder inom området tobaksprevention, uppdrag till Socialstyrelsen om palliativ vård och uppdrag till Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket om hälsoekonomiska bedömningar av läkemedel.

I propositionen Ett lyft för forskning och innovation (prop. 2008/09:50) gjorde regeringen bedömningen att anslagen för forskning och forskarutbildning till vissa universitet och högskolor bör öka för satsningar på strategisk forskning inom cancerområdet, en ökning med totalt 70 000 000 kronor åren 2010–2012. Mot denna bakgrund har ekonomiskt stöd beviljats för flera omfattande forskningsprojekt vid bl.a. Karolinska Institutet, Lunds universitet och Uppsala universitet.

Ärendet

Mot bakgrund av förslagen i betänkandet En nationell cancerstrategi för framtiden (SOU 2009:11) samt den dialog som regeringens cancersamordnare fört med företrädare för landsting och andra parter, gör regeringen bedömningen att ett ekonomiskt bidrag bör lämnas för att stimulera inrättandet av regionala cancercentrum (RCC).

Syftet med att stimulera en organisation av hälso- och sjukvården i form av RCC är ytterst att nå ökad vårdkvalitet och förbättrade vårdresultat samt ett mer effektivt utnyttjande av hälso- och sjukvårdens resurser. Ett ytterligare syfte är att förbättra förutsättningarna för cancerforskning på hög internationell nivå. Det ekonomiska bidraget är ett stöd till huvudmännen för merkostnader vid inrättandet av RCC. Då bidraget endast ska ges under en begränsad period, ska det inte långsiktigt finansiera kostnader knutna till vård eller forskning på cancerområdet. Regeringen har, som anges i budgetpropositionen 2010, för avsikt lämna ytterligare bidrag för inrättande av RCC under 2011 och 2012. I samband med det är avsikten att ytterligare villkor med ökade krav för landstingen ska meddelas.

Regeringen delar i allt väsentligt utredningens bedömning av de nuvarande behoven av förändring när det gäller cancervårdens organisation. Det behövs samlade verksamheter som innehåller diagnostik, behandling, befolkningsinriktad prevention, grundläggande och klinisk forskning samt utbildning. Det behövs en starkare integration mellan grundläggande forskning, klinisk forskning och klinisk verksamhet och ett mer multidisciplinärt angreppssätt i vård och forskning. Mot denna bakgrund och för att nå ett tillräckligt patientunderlag vid koncentrationen av cancerverksamheter bör RCC vara högst sex till antalet. Denna indelning ska strukturellt inte påverka den cancervård som bedrivs i form av rikssjukvård efter beslut av Socialstyrelsen.

RCC:s huvudsakliga uppgifter bör vara att

- utveckla strategier för förebyggande arbete på befolkningsnivå inom cancerområdet och ansvara för att ta fram underlag för hälsopolitiska beslut inom sitt område,
- planera och följa upp regionala screeningprogram inom cancerområdet,
- utveckla effektiva vårdprocesser som präglas av lättillgänglighet, integritet, kontinuitet och gott bemötande,
- aktivt medverka i framtagande av nationella riktlinjer, vårdprogram och andra kunskapsdokument gällande cancersjukdomar för såväl specialiserad vård som primärvård,
- utgöra en resurs för cancerforskning och stimulera olika former av forskning och utveckling inom området,
- medverka till fortbildning av personal samt utveckling av befintliga utbildningar på olika nivåer för personal verksamma inom cancer vården,
- medverka i uppföljning och utvärdering av cancervården i regionen utifrån nationellt överenskomna modeller och metoder,
- bedriva internationell samverkan inom sina specialkompetensområden, samt
- stärka patientens ställning inom cancervården.

Socialstyrelsen ska inom ramen för uppdraget ange de närmare villkor som ska vara uppfyllda för att samverkande landsting ska medges bidrag samt övrigt innehåll i ansökan. Särskild vikt ska läggas vid samverkan mellan regioner/RCC. I ansökan bör vidare beskrivas t.ex. hur man inom ramen för ett RCC avser att arbeta med långsiktiga strategiska utvecklingsplaner för cancervården, långsiktiga strategier för samverkan med andra regioner inom cancervård och forskning, vårdprocesser, palliativ vård, utbildning och långsiktig kompetensförsörjning, utvecklingen av den kliniska cancerforskningen i samarbete med universiteten samt hur man avser stärka patientens ställning inom cancervården.

Regeringen har för avsikt att under inrättandet av RCC fortsatt föra dialog med samtliga berörda parter, i första hand genom den nationella cancersamordnaren. Regeringen avser att återkomma till den långsiktiga uppföljningen av inrättandet av RCC.

På regeringens vägnar

Göran Hägglund

Mats Nilsson

Kopia till

Finansdepartementet/BA

Finansdepartementet/KE

Utbildningsdepartementet/F

Utbildningsdepartementet/UH

Sveriges Kommuner och Landsting

Samtliga landsting

u.h.

Socialdepartementet/FH